

POSTANOWIENIE

8 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 8 marca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa Bank spółki akcyjnej w W.

przeciwko M. K.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej M. K.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 4 lipca 2022 r., I ACa 330/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. obciąża kosztami postępowania kasacyjnego pozwaną, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania

sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca M. K. powołała się na potrzebę wykładni przepisów prawnych, tj. art. 75c pr. bank., jako przepisu budzącego poważne wątpliwości i wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów. Wskazała ponadto na istotne zagadnienie prawne, dotyczące dopuszczalności połączenia w jednym piśmie wezwania do zapłaty, informacji o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację i oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu – w świetle art. 75c ust. 1-2 pr. bank.

W celu uzasadnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) konieczne jest wykazanie, że określony przepis prawa lub zespół tych przepisów, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w judykaturze w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08 i z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07).

Powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga natomiast sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazywano wielokrotnie, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie stanowi – obok podstaw skargi kasacyjnej i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.) – odrębne i samodzielne wymaganie konstrukcyjne skargi kasacyjnej (art. 398⁵ § 2 k.p.c.). Wynika to ze szczególnej funkcji wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, która polega na przekonaniu Sądu Najwyższego, że merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej jest uzasadnione z punktu widzenia jej publicznoprawnych celów. Cele te sprawiają, że ocena podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia ma następczy charakter i jest warunkowana uprzednim pozytywnym zweryfikowaniem powodów przemawiających za jej przyjęciem do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych). Powiązanie ze sobą argumentacji mającej służyć uzasadnieniu przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem podstaw kasacyjnych zapoznaje sens szczególnego wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c., uniemożliwia w istocie Sądowi Najwyższemu ocenę przyczyn kasacyjnych, których zbadanie musi poprzedzać analizę zarzutów wypełniających podstawy kasacyjne, a tym samym – już z tego względu – stoi na przeszkodzie przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, z dnia 4 lipca 2017 r., III CSK 64/17, i z dnia 10 maja 2018 r., I CSK 800/17).

Skarga kasacyjna nie czyniła zadość tym wymaganiom, ponieważ argumenty mające przemawiać za jej przyjęciem do rozpoznania zostały scalone z uzasadnieniem podstaw kasacyjnych. Niezależnie od tego mankamentu, sformułowane we wniosku wątpliwości odrywały się od wiążącej Sąd Najwyższy podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), skoro Sąd Apelacyjny, w ślad za Sądem Okręgowym, ustalił, że pozwana została najpierw wezwana do zapłaty zaległości i poinformowana o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację, a następnie bank złożył oświadczenie o wypowiedzeniu, wskazując, że w razie spłaty zadłużenia przed upływem terminu wypowiedzenia wypowiedzenie należy traktować jako bezskuteczne. Zbliżony sposób wypowiedzenia umowy kredytu (pożyczki) był wielokrotnie przedmiotem oceny Sądu Najwyższego, w której dopuszczono możliwość zastrzeżenia warunku przy

wypowiedzeniu umowy, w tym także polegającego na braku spłaty zadłużenia, z zastrzeżeniem oceny takiego postanowienia w kontekście całokształtu postanowień konkretnej umowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2016 r., II CSK 750/15, a w nowszym orzecznictwie wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2023 r., II CSKP 728/22 i z dnia 18 kwietnia 2023 r., II CSKP 1130/22). W judykaturze zwrócono także uwagę, że konstrukcja warunkowego wypowiedzenia umowy kredytu ma charakter „prokonsumencki”, ponieważ zapewnia klientowi banku dodatkową możliwość zachowania wiążącej umowy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2020 r., V CSK 56/20). Mając na względzie faktyczną datę dokonania wypowiedzenia umowy pożyczki, skarżąca nie wyjaśniła również, jakie znaczenie z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy miałyby mieć eksponowany w skardze fakt, że w wezwaniu do zapłaty wskazano termin 14-dniowy, nie zaś termin 14 dni roboczych, na jaki wskazuje art. 75c ust. 1 pr. bank.

W zestawieniu z przywołanym orzecznictwem i motywami zaskarżonego wyroku wywody wniosku nie ujawniały potrzeby kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w materii objętej wnioskiem.

Należało tym samym odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 98 § 1-1¹, art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

(r.g.)